

Forsyningstilsynet

ENERGINET
Myndighedsenheden

Energinet
Tonne Kjærvej 65
DK-7000 Fredericia

+45 70 10 22 44
info@energinet.dk
CVR-nr. 28 98 06 71

Dato:
29. april 2022

Forfatter:
LJK/SGL

METODEANMELDELSE - ÆNDRING AF FORSKRIFT C2 OG C3 IFM. IMPLEMENTERING AF ISP15

Energinet anmelder hermed metode for ændring af balanceafregningen. Metoden er en direkte ændring til balanceafregningen og forårsager ændringer til Energinets Forskrift C2 og C3.

Metoden træder i kraft den 22. maj 2023 under forudsætning af Forsyningstilsynets forudgående godkendelse.

Den anmeldte metode finder anvendelse over for elmarkedets balanceansvarlige aktører, der har indgået aftale om balanceansvar med Energinet iht. Energinets Forskrift C1.

Energinet indstiller metoden til godkendelse af Forsyningstilsynet, jf. § 1 i metodebekendtgørelsen efter endt høringsproces.

Indhold

1. Baggrund for metoden	3
1.1 Betydning for markedsaktører af ISP15	3
2. Retsgrundlag	4
3. Høring og inddragelse af aktører	6
4. Ændringer af forskrifterne C2 og C3 på baggrund af implementering af ISP15	6
4.1 Ændringer i forskrift C2	6
4.2 Ændringer i forskrift C3	8
4.3 Udsættelse af forskriftsændringer for Forskrift C3, § 4	10
5. Ikrafttrædelse	10

1. Baggrund for metoden

I Danmark er Energinet transmissionssystemoperatør (TSO) for det danske eltransmissionsnet, og har bl.a. ansvaret for at balancere produktion og forbrug i det danske elsystem. Energinet sørger for, ved mindre udsving i den normale drift, at balancere markedet ved køb af systemydelser til op- og nedregulering på regulerkraftmarkedet (ved hjælp af manual Frequency Restoration Reserve eller mFRR) for at sikre en stabil og sikker drift af elsystemet, hermed elforsyningsikkerheden.

Systemydelser er opdelt i reserver (kapacitet og energi) og systembærende egenskaber, og disse systemydelser kompenserer for ubalancer, som det ikke har været muligt for de balanceansvarlige aktører at afdække i markedet forinden, dvs. på intraday-markedet, eller for ubalancer opstået pga. uforudsigelige hændelser.

Størstedelen af de danske balanceringsreserver består af manuelle reserver (mFRR) og anvendes til manuelt at opretholde balancen (og dermed frekvensen) i det samlede elsystem.

Manuelle reserver (mFRR) handles på det fælles nordiske regulerkraftmarked. Begrebet manuelle reserver dækker over den kapacitet, som aktørerne efter aftale med Energinet reserverer til manuel balancering af systemet i selve driftstimen. De manuelle reserver sikrer ved en aktivering opretholdelsen af balancen over længere perioder med ikke-planlagte udsving i produktion eller forbrug. Dette sker f.eks. ved driftsstop på et kraftværk eller pludselige ændringer i vindmøllernes produktion.

1.1 Betydning for markedsaktører af ISP15

ISP15 eller med andre ord, Imbalance Settlement Period, dækker over den kommende ubalanceafregningsperiode i day-ahead-markedet, som overgår fra ISP60 (ubalanceafregning pr. time) til ISP15 (ubalanceafregning pr. kvarter). Implementering af ISP15 skal være med til dels at sikre bedre muligheder for at få grønne teknologier (f.eks. Vindmøller) ind i markederne, samt sikre velfungerende europæiske markeder. Dette vil være til fordel for både markedsaktører samt for samfundet som helhed.

Det er nødvendigt, at energisystemet altid er i balance, dvs. at forbruget af elektricitet altid skal matches af den tilsvarende produktion af elektricitet. Hver enkelt markedsaktør kan være i ubalance og producere eller forbruge mere eller mindre strøm end de har handlet på markedet dagen forinden (day-ahead-markedet), men samlet set skal systemet være i balance. Hvis en markedsaktør er i ubalance, bliver de afregnet af Energinet for denne ubalance.

Generelt set afregnes de til en dårligere pris end prisen i day-ahead-markedet, hvis de er i ubalance i den samme retning som systemet, dvs. de forstærker en ubalance. De afregnes til en bedre pris end prisen i day-ahead-markedet, hvis de er i ubalance i den modsatte retning af systemet, dvs. at de mindsker en ubalance.

En aktør i elmarkedet kan før driftstimen selv sørge for at få dækket sin ubalance ved f.eks. at starte eller stoppe et kraftværk, hvis prognosen for vindmøllernes produktion ændrer sig eller ved at handle i intraday-markedet med andre aktører.

Energinet har den 6. juni 2020 anmodet Forsyningstilsynet om en undtagelse fra fristen for at implementere 15 minutters ubalanceafregning efter EBGL¹.

Forsyningstilsynet godkendte² den 12. marts 2021 Energinets anmodning om en undtagelse fra fristen i artikel 53, stk. 1 i EBGL for at implementere 15 minutters ubalanceafregning. Forsyningstilsynets afgørelse indebærer en udsættelse af fristen for at implementere ISP15 fra den 18. december 2020 til den 22. maj 2023.

2. Retsgrundlag

EU-kommissionen har med hjemmel i Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2009/714 af 13. juli 2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1228/2003 (herefter elforordningen) udstedt en række netregler ved forordninger. Netreglerne beskriver enten retningslinjer eller regler for bestemte forhold som afregning af ubalancer. EBGL er af relevans for dette forslag.

Netreglerne afspejler EU-kommissionens ønske om et velfungerende indre energimarked med harmoniserede fælles regler. Dette viser sig bl.a. i forordningernes betragtninger ved EBGL-præambel 12, som fastsætter *"Integrationen af markeder for balanceringsenergi bør muliggøre et velfungerende intraday-marked, således at markedsdeltagerne har mulighed for at komme i balance så tæt på driftsøjeblikket som muligt. Kun de ubalancer, der består efter intraday-markedets lukketid, bør balanceres af TSO'er med balancemarkedet. Harmoniseringen af perioden for afregning af ubalance til 15 minutter i Europa bør understøtte intraday-handelen og fremme udviklingen af en række handelsprodukter med samme leveringsperioder."*

EBGL blev som vedtaget offentliggjort i EU-tidende den 28. november 2017 og trådte ifølge EBGL artikel 65, stk. 1, i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i EU-tidende, dvs. den 18. december 2017. Det fremgår af artikel 53, stk. 1, at TSO'erne skal anvende ISP15 i alle balanceområder senest tre år efter ikrafttrædelsen af EBGL, dvs. senest den 18. december 2020:

"Senest tre år efter denne forordnings ikrafttrædelse skal alle TSO'er anvende perioden for afregning af ubalancer på 15 minutter i alle balanceområder og sikre, at alle rammerne for tidsenheder for markedet stemmer overens med rammerne for perioden for afregning af ubalancer."

Implementeringen af ISP15 er med afgørelsen af den 12. marts 2021 fra Forsyningstilsynet udsendt til den 22. maj 2023, hvorefter Energinet skal anvende ISP15, jf. artikel 53, stk. 1 i EBGL.

¹ KOMMISSIONENS FORORDNING (EU) 2017/2195 af 23. november 2017 om fastsættelse af retningslinjer for balancering af elektricitet

² GODKENDELSE AF ENERGINETS ANMODNING OM EN UNDTAGELSE FRA FRISTEN FOR AT IMPLEMENTERE 15 MINUTTERS UBALANCEAFREGNING af den 12. marts 2021.

Implementeringen af ISP15 er årsagen til ændringerne foreslået i §§ 2–12 i Energinets Forskrift C2 'Balancemarkedet og balanceafregning' og § 2 i Energinets Forskrift C3 'Planhåndtering – daglige procedurer'.

Efter Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsområde – TEUF, artikel 288 er en forordning almenyldig og umiddelbart gældende i hver medlemsstat og må ikke gennemføres i national ret.

For at sikre overholdelse af artikel 288 i TEUF foreslås det derfor med dette forslag at ændre en række bestemmelser i Energinets forskrift C2 og C3 i overensstemmelse med kravet om anvendelse af ISP15.

Det skal med forslaget således sikres, at der ikke i nationale forskrifter er regler, som enten er i strid med eller regulerer samme forhold som EBGL. Herved undgås dobbeltregulering, når de relevante bestemmelser i EBGL får virkning.

Forsyningstilsynet godkendte den 18. december 2019³ Energinets vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceringsansvarlige aktører efter EBGL, artikel 18, hvori Forsyningstilsynet blandt andet har foretaget en prøvelse af, om Energinets markedsforskrifter C2 og C3 samt Energinets dokumenter 'Prækvalifikation af anlæg og aggregerede porteføljer', opfylder de specifikke vilkår og betingelser, der skal fastsættes for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige aktører efter EBGL, artikel 18.

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 3,

- a) *I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige parter skal alle TSO'er: koordinere med de TSO'er og DSO'er, der kan blive berørt af disse vilkår og betingelser.*
- b) *Overholde rammerne for etablering af europæiske platforme for udveksling af balanceringsenergi og for processen til udligning af modsatrettede ubalancer i henhold til artikel 19, 20, 21 og 22.*
- c) *Inddrage andre DSO'er og andre interesserede parter i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget og tage højde for deres synspunkter, uden at dette berører den offentlige høring i henhold til artikel 10.*

Det følger af EBGL artikel 18, stk. 4, litra a, at vilkår og betingelser fra leverandører af balancerings tjenester skal være rimelige og begrundede. Denne metodeanmeldelse er også med til at sikre Energinet overholder de aftaler som vi har med andre TSO'er, samtidig har Energinet inddraget alle interesserede parter i forbindelse med udarbejdelse af forslaget, og taget højde for deres synspunkter. Energinet overholder derfor EBGL artikel 18.

³ Godkendelse af anmeldte vilkår og betingelser for leverandører af balancerings tjenester og balanceansvarlige aktører af den 18. december 2019, sagsnr.: 18/13107

3. Høring og inddragelse af aktører

Energinet lægger stor vægt på at inddrage aktører i udarbejdelsen af nye metoder og vilkår.

For nærværende metode har aktørerne været involveret ad flere omgange. Energinet har informeret om metodearbejdet på aktørarbejdsgruppemøder, ligesom der løbende har været udgivet nyheder omkring emnet

Nærværende metode har været i høring fra den 14. marts 2022 til den 15. april 2022.

Energinet har ikke modtaget høringssvar.

4. Ændringer af forskrifterne C2 og C3 på baggrund af implementering af ISP15

I forbindelse med nærværende metodeændring, foretages følgende ændringer i Energinets forskrift C2 og C3:

4.1 Ændringer i forskrift C2

Metode nr. 1, § 3	
Energinets baggrund for ændring af metoden § 3 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP60 til ISP15 i overensstemmelse med EBGL, art. 53, stk. 1. Generelt udskiftes tidsangivelsen "time" med "kvarter" i hele forskriften.	
Nuværende bestemmelse	Ændringsforslag
§ 3, stk. 3 Uanset aktiveringsmetode omregnes aktørens forpligtelser til en tillægsplan bestående af 24 MWh/h-forpligtelser. Tillægsplanen i kombination med det antagne pristilbud for reguleringen går til afregning.	§ 3, stk. 3 Uanset aktiveringsmetode omregnes aktørens forpligtelser til en tillægsplan bestående af 96 MWh/kvarters-forpligtelser . Tillægsplanen i kombination med det antagne pristilbud for reguleringen går til afregning.
Den tidligere metode er fastsat, før der var krav om Forsyningstilsynets godkendelse af metoder, da den er fra 2003, hvorfor der ikke foreligger en tidligere metodegodkendelse for denne.	

Metode nr. 2, § 6	
Energinets baggrund for ændring af metoden § 6 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP60 til ISP15 i overensstemmelse med EBGL, art. 53, stk. 1. Generelt udskiftes tidsangivelsen "time" med "kvarter" i hele forskriften.	
Nuværende bestemmelse	Ændringsforslag
§ 6, stk. 1	§ 6, stk. 1

Når Energinet udsteder en effektplan over for en aktør eller foretager direkte aktivering, omregner Energinet rekvisitionen til en tillægsplan, så der ved udløb af driftsdøgnet foreligger en tidsserie (24 MWh/h-værdier), der viser aktørens samlede forpligtelser i medfør af aktiverede regulerkraftbud.	Når Energinet udsteder en effektplan over for en aktør eller foretager direkte aktivering, omregner Energinet rekvisitionen til en tillægsplan, så der ved udløb af driftsdøgnet foreligger en tidsserie (96 MWh/kvarters -værdier), der viser aktørens samlede forpligtelser i medfør af aktiverede regulerkraftbud.
Den tidligere metode er fastsat, før der var krav om Forsyningstilsynets godkendelse af metoder, da den er fra 2003, hvorfor der ikke foreligger en tidligere metodegodkendelse for denne.	

Metode nr. 3, § 10	
Energinet's baggrund for ændring af metoden	
§ 10 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP60 til ISP15 i overensstemmelse med EBGL, art. 53, stk. 1. Generelt udskiftes tidsangivelsen "time" med "kvarter" i hele forskriften.	
Nuværende bestemmelse	Ændringsforslag
§ 10, stk. 2 Balanceafregningen foretages som den timevise difference mellem indgåede handler og målt forbrug/produktion, opgjort på basis af timeregistreringer.	§ 10, stk. 2 Balanceafregningen foretages som den kvartersvise difference mellem indgåede handler og målt forbrug/produktion, opgjort på basis af kvartersregistreringer .
Den tidligere metode er fastsat, før der var krav om Forsyningstilsynets godkendelse af metoder, da den er fra 2003, hvorfor der ikke foreligger en tidligere metodegodkendelse for denne.	

Metode nr. 4, § 12	
Energinet's baggrund for ændring af metoden	
§ 12 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP60 til ISP15 i overensstemmelse med EBGL, art. 53, stk. 1. Generelt udskiftes tidsangivelsen "time" med "kvarter" i hele forskriften.	
Nuværende bestemmelse	Ændringsforslag
§ 12, stk. 1 Afregning af effektubalancer sker på grundlag af 2 priser opgjort på timebasis: <ol style="list-style-type: none"> Op- og nedreguleringspriser for sædvanlig balancekraft (BAL_{op} og BAL_{ned}) samt Op- og nedreguleringspriser for brug af automatisk reserve (AU_{Top} og AU_{Tned}). 	§ 12, stk. 1 Afregning af effektubalancer sker på grundlag af to priser opgjort på kvartersbasis : <ol style="list-style-type: none"> Op- og nedreguleringspriser for sædvanlig balancekraft (BAL_{op} og BAL_{ned}) samt Op- og nedreguleringspriser for brug af automatisk reserve (AU_{Top} og AU_{Tned}).
§ 12, stk. 4	§ 12, stk. 4

Hvis afregningspriserne ($BAL_{ned}-AUT_{ned}$ henholdsvis $AUT_{op}-BAL_{op}$) i en given time bliver negative, erstattes værdierne af 0 kr./MWh.	Hvis afregningspriserne ($BAL_{ned}-AUT_{ned}$ henholdsvis $AUT_{op}-BAL_{op}$) i et givent kvarter bliver negative, erstattes værdierne af 0 kr./MWh.
Den tidligere metode er fastsat, før der var krav om Forsyningstilsynets godkendelse af metoder, da den er fra 2003, hvorfor der ikke foreligger en tidligere metodegodkendelse for denne.	

4.2 Ændringer i forskrift C3

Metode nr. 5, § 2	
Energinets baggrund for ændring af metoden § 2 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP60 til ISP15 i overensstemmelse med EBGL, art. 53, stk. 1. Generelt udskiftes tidsangivelsen "time" med "kvarter" i hele forskriften.	
Nuværende bestemmelse	Ændringsforslag
§ 2, stk. 2 Aktørplanen for produktionsbalanceansvar skal indeholde time-energiplaner opdelt på: 1. Produktion, eksklusiv ikke-regulerbar vindkraft – samlet sum i MWh/h 2. Ikke-regulerbar vindkraft – samlet sum i MWh/h 3. Handelsplaner – aktøropdelt i MWh/h.	§ 2, stk. 2 Aktørplanen for produktionsbalanceansvar skal indeholde kvarters-energiplaner opdelt på: 1. Produktion, eksklusiv ikke-regulerbar vindkraft – samlet sum i MWh/kvarter 2. Ikke-regulerbar vindkraft – samlet sum i MWh/kvarter 3. Handelsplaner – aktøropdelt i MWh/kvarter .
§ 2, stk. 3 For balanceansvarlige aktører med produktionsbalanceansvar, skal den balanceansvarlige aktørs samlede elproduktion og køb skal være lig med den balanceansvarlige aktørs samlede salg, således at planen er i balance time for time.	§ 2, stk. 3 For balanceansvarlige aktører med produktionsbalanceansvar, skal den balanceansvarlige aktørs samlede elproduktion og køb være lig med den balanceansvarlige aktørs samlede salg, således at planen er i balance kvarter for kvarter .
§ 2, stk. 4 Aktørplanen for forbrugsbalanceansvar skal indeholde time-energiplaner opdelt på: 1. Handelsplaner – aktøropdelt i MWh/h	§ 2, stk. 4 Aktørplanen for forbrugsbalanceansvar skal indeholde kvarters-energiplaner opdelt på: 1. Handelsplaner – aktøropdelt i MWh/kvarter
§ 2, stk. 5 For balanceansvarlige aktører med forbrugsbalanceansvar, der har valgt at indsende tidsserier for forbrug, skal den balanceansvarlige aktørs samlede elforbrug	§ 2, stk. 5 For balanceansvarlige aktører med forbrugsbalanceansvar, der har valgt at indsende tidsserier for forbrug, skal den balanceansvarlige aktørs samlede elforbrug

og salg skal være lig med den balanceansvarlige aktørs samlede køb, således at planen er i balance time for time.	og salg være lig med den balanceansvarlige aktørs samlede køb, således at planen er i balance kvarter for kvarter .
§ 2, stk. 7 Aktørplanen for handelsbalanceansvar skal indeholde kvarters-energiplaner opdelt på: 1. Handelsplaner – aktør opdelt i MWh/h.	§ 2, stk. 7 Aktørplanen for handelsbalanceansvar skal indeholde kvarters-energiplaner opdelt på: 1. Handelsplaner – aktør opdelt i MWh/kvarter .
§ 2, stk. 8 Handelsplaner skal altid modsvares af en modparts handelsplan og skal være i balance time for time. Hvis den balanceansvarlige aktør har handelsbalanceansvar, så skal den balanceansvarlige aktørs samlede køb skal være lig med den balanceansvarlige aktørs samlede salg	§ 2, stk. 8 Handelsplaner skal altid modsvares af en modparts handelsplan og skal være i balance kvarter for kvarter . Hvis den balanceansvarlige aktør har handelsbalanceansvar, så skal den balanceansvarlige aktørs samlede køb skal være lig med den balanceansvarlige aktørs samlede salg
Den tidligere metode er fastsat, før der var krav om Forsyningstilsynets godkendelse af metoder, da den er fra 2003, hvorfor der ikke foreligger en tidligere metodegodkendelse for denne.	

Bilag 1	
Energinets baggrund for ændring	
Definitionen i bilaget ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP60 til ISP15 i overensstemmelse med EBGL, art. 53, stk. 1. Generelt udskiftes tidsangivelsen "time" med "kvarter" i hele forskriften.	
Nuværende bestemmelse	Ændringsforslag
Bilag 1 nr. 1 Fysisk elhandel er de timehandler, der indgår i den balanceansvarliges aktørs aktørplaner. Det vil sige handel på spotmarkedet, intraday markedet og bilaterale handler med andre balanceansvarlige aktører i området.	Bilag 1 nr. 1 Fysisk elhandel er de handler , der indgår i den balanceansvarliges aktørs aktørplaner. Det vil sige handel på spotmarkedet, intraday markedet og bilaterale handler med andre balanceansvarlige aktører i området.

Foruden ovenstående ændringer i bestemmelserne i C2 og C3, og dertilhørende Bilag 1, tilpasses følgende:

Forskrift C2

Metode nr. 6, § 2
Energinets baggrund for ændring af metoden

§ 3 ændres, da perioden for afregning af ubalancer ændres fra ISP60 til ISP15 i overensstemmelse med EBGL, art. 53, stk. 1. Generelt udskiftes tidsangivelsen "time" med "kvarter" i hele forskriften.	
Nuværende bestemmelse	Ændringsforslag
§ 2, stk. 5 På dage, hvor Nord Pool Spot anvender foreløbige valutakurser ved bestemmelse af elspotpriser, gælder denne foreløbige elspotpris og prisen korrigeres ikke efterfølgende, jf. stk. 2, nr. 6.	§ 2, stk. 5 På dage, hvor NUSC anvender foreløbige valutakurser ved bestemmelse af elspotpriser, gælder denne foreløbige elspotpris og prisen korrigeres ikke efterfølgende, jf. stk. 2, nr. 6.
Den tidligere metode er fastsat, før der var krav om Forsyningstilsynets godkendelse af metoder, da den er fra 2003, hvorfor der ikke foreligger en tidligere metodegodkendelse for denne.	

Tilpasningen skyldes, at Energinet fremadrettet modtager valutakurser fra NUSC og derved ønsker, at forskriftsteksten er retvisende i forhold til de faktiske processer.

4.3 Udsættelse af forskriftsændringer for Forskrift C3, § 4

Forskrift C3: § 4

Energinet har valgt at undlade ændringen af § 4, stk. 2, i Forskrift C3, som følge af implementering af teknisk go live af ISP15. Det betyder, at ændringen af § 4, stk. 2, ikke træder i kraft, før vi overgår til mFRR EAM (primo 2024), og vil derfor indgå i en fremtidig metodeanmeldelse. Derfor kræves det fortsat, at der én gang i timen sendes aktørplaner til Energinet, jf. § 4, stk. 2: *"Ændringer til aktørplanen skal indsendes til og være modtaget af Energinet senest 45 minutter før en berørt driftstime."*

5. Ikrafttrædelse

Metodeanmeldelsen er anmeldt til Forsyningstilsynet **fredag den 29. april 2022**, og ikrafttrædelsen af ændringerne til balanceafregningen er planlagt til **mandag den 22. maj 2023**, jf. EBGL, artikel 53, stk. 1, forudsat Forsyningstilsynets godkendelse.

Hvis nærværende anmeldelse giver anledning til spørgsmål, kan Energinet kontaktes på myndighed@energinet.dk

Med venlig hilsen

Sisse Guldager Larsen

Myndighedsenheden
Energinet